UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Colonis Thracensibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96119

Visual Library

nia perſiſtunt tantundē debent preſtare, quantum cōſueuerunt, facit s. xi. ij. l. cum ſatis. §. caueant. in tex. ibi, in poſterum prohibeantur. Not. poſſe ferri ſententiam, vt in futurum non debeant agentem moleſtare, ſicut in negatoria, vt inſti. de actio. §. eque. ꝛ in vti poſſidetis, vt in ti. vti poſſ. ff. ꝛ C. ꝛ ſic patet quod ratione iuris de preſenti fertur ſententia ſuper futuro. Secus ſi ius non competeret de preſenti, vt l. j. §. j. ff. de vſuris. que hic allegatur
2 pro contrario. ¶ † Et per hanc literam dicit Andr. de Barul. quod qui timet ne offendatur ab aliquo poteſt adire iudicem vt ſibi caueatur per illum, vt non offendatur, de quo per Gul. in l. illicitas. §. ne potentiores. de offi. preſi. ꝛ facit ff. de vſufru. l. equiſſimum.

LEX II.

1 ☞ Statutum quod aliquis non habeat vocem in ca. videtur ei precludere viam in iudicio.
2 Imperator eſt vniuerſalis dominus omnium non tamen particularis.

COLONI. Coloni cenſiti licet reſpectu aliorum ſint liberi, tamen quo ad perſonam dominorum, quibus tributa preſtant, videntur quadam ſeruitute eſſe adſtricti, ꝛ ideo eos ad iudicium vocare non poſſunt pro cauſis ciuilibus, niſi ratione ſuperexactiōis. ſed pro publicis criminibus eos accuſant, ſi ſua vel ſuorum iniuriam proſequantur: tamen ſua peculia, ꝛ eorum predia alienare non poſſunt inuitis
1 dominis inter viuos. h. d. † In tex. ibi, ipſi ſunt, ꝛ ideo cum perſona eſt alienius, multo fortius bona illius, in tex. ibi, vocem negamus. Not. modum loquendi. Nā per hoc patet quod ſi ſtatutum dicit quod talis non habeat vocem in capitulo, per hoc videtur ſibi precluſa via in iudicio. In gl. que incipit, coloni. ibi, nam ſepe
2 vulgariter. † Not. iſtud vulgare quid importet. In eadem ibi, ſic, ꝛ alias not. quod omnia ſunt Principis quo ad iuriſdictionem, ꝛ vniuerſale dominium, ſed non quātum ad particulare. de quo no. plene. l. bene a zenone. s. de quad. preſcrip. In gl. ſuper verbo, alienaret. ibi, nec etiam intrare eccleſiam. De iure ciuili videtur ſecus, vt not. gl. in l. quemadmodum. de agri. ꝛ cēſi. ꝛ eſt tex. in auth. de ſanc. epiſc. §. adſcriptitios.

De colonis Paleſtinis. Rubr. L.

LEX VNICA.

CUM PER ALIAS. Coloni Paleſtini non poſſunt a terra recedere, ſicut alij, ꝛ eorū dominis datur plena poteſtas reuocandi do-
1 mum. hoc dicit. Et nota † gloſſ. fin. huius legis quod nati in terra vbi fuit natus Chriſtus, non habent aliud priuilegiū quam alij.

De colonis Thracenſibus. Rubr. LI.

LEX VNICA.

PER VNIUERSAM. Thracenſes capitationis non preſtant tributa, ſed tributa terre, non tamē poſſunt a terra diſcedere, ꝛ occultans, vel retinens colonum Thracenſem ipſum reſtituit domino cum peculio, ꝛ cū agnatione, ꝛ punitur in duab.
1 libris auri. h. d. in tex. ibi, vagabundi. No. † de vagabundo, quia
a proprie ille dicitur vagabundus, qui vadit vagando per orbem.[a] vt hic, ꝛ j. l. proxi. ꝛ eſt caſus in l. j. de tyro. lib. xij. ꝛ hoc tenet gloſſ. ff. de dam. infec. l. iiij. §. pretor. verſ. verecunde. ꝛ hoc eſt verum, niſi in proprio domicilio fuerint agnati, vel cognati qui vellent eum ab inquietudine defendere, vt s. de agri. ꝛ cenſi. l. cum ſcimus. §. illud quoque. Glo. tamen. ff. ad mun. l. eius. §. Celſus. dicit quod ille eſt vagabundus qui non habet domicilium. Sed hec truffa, quia ſecundum hoc ſemper opus eſſet quod locus originis eſſet paſ-
b ſus aratrum, quod eſſet abſurdum.[b]

ADDITIONES.

a ¶ Per orbem. Ad quod tu vide omnino Felin. in c. ſi. de for. cōpe. ver. de vagabundo. ꝛ quod ibi dixi in apoſtil. De vagabundis dixi multa s. in add. ad Bar. ſed nunc non occurrit locus vide tamen omnino de hoc Ant. Cor. ſingu. ſuis in verſic. vagabundus. incip. ſi beneficiatus. vbi late de multiplici vagabundo tractat.

b ALEX. ¶ Adde Bartol. in l. iiij. §. pretor. de damno infect. qualiter vagabūdus ſit citandus, vide Inno. in c. ſi aduerſarius. de eo qui mit. in poſ. cauſa rei ſeruan. ꝛ Spec. in tit. de competenti iudicis adi in ver. quid ſi debitor, vide glo. ꝛ ibi Bar. in l. cū hereditas. ad Treb. qui dicantur vagabundi, ꝛ qualiter conueniantur, ꝛ citandi ſint, vide Ioan. And. in addi. Spec. in tit. prealleg. ꝛ ibi etiam ponit quid de banni. ꝛ per Cyn. ꝛ Bal. in l. j. vbi de cri. agi opor. ꝛ in l. ad recogni. ꝛ que dixi ibi poſt Bart. ff. ex quibus cau. in poſſ. ea.

De colonis Illyricanis. Rubr. LII.

LEX VNICA.

COLONOS. Coloni Illyricani origine a terra, ſe ſeparare non poſſunt ſcō traſacientes reuocantur, ꝛ reuocati ſubmittūtur in vinculis.[a] ¶ Item receptantes eos, licet ignotos, puniuntur. hoc dicit. Et de hac receptatione vide quod dixi s. de agri. ꝛ cenſi. l. cum ſatis. ꝛ
1 s. de fab. l. pen. ¶ † In text. ibi. authoritate iudicis not. quod intereſſe lucri ceſſantis iudex ex ſuo officio eſtimare debet quod no. pro eo quod ponit Cyn. in l. vnic. s. de ſententijs, que pro eo quod intereſt proferuntur. circa probationem intereſſe. In tex. ibi, illud
2 ſufficiat. ¶ † Not. optimum tex. contra receptatores exbannitorum, quod puniuntūr pena receptatorum non ſolum ſi ſciuerint penam, in qua erant banniti, ꝛ cauſam pro qua erant banniti, ſed etiam ſi omnino iſta ignorauerint, dum tamen ſciuerint iſtos eſſe bannitos ſecus autem ſi hoc ignoraſſent. l. j. s. de recep. ꝛ de agri. ꝛ cenſi. l. quemadmodum. ꝛ quod dixi s. de fabric. l. nullus. Rubricas quatuor ſequentes vide per teipſum.

De omni agro deſerto. Rubr. LVIII.

LEX I.

CUM DIUUS. Predia deſerta decurionibus loci, quibus ſubſunt aſſignari debent cum immunitate triennij, et ſi inſufficientes ſunt ad onera ſupportanda, debent diuidi, ex
a poſſeſſionibus fertilibus aſſignari. hoc dicit.[a] † Et no. ex fine legis
1 quod predia ſterilia debent adiungi per partes fertilibus propinquis ad hoc vt alia predia fertilia ſuſtineāt onera prediorum
b ſterilium. hoc dicit.[b]

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Hanc legem allegat Barto. in ſuo tractatu repreſaliarum in iij. q. pen. q. princ. quod per ſtatutum poteſt fieri quod quilibet de villa teneatur pro debito alterius, quod tamen intellige, ꝛ limita vt per Bart. in iiij. q. pe. q. princ. in l. prouidendum. s. de decur.

b ALEX. ¶ † Quod ponderat Bartol. in l. ſi ſe non obtulit. §.
1 actor ff. de re iudi. allegat hanc legem, ſi quis de ciuitate non eſt ſoluēdo, quod alij de ciuitate tenentur ſoluere pro illo per librā, ꝛ ſolidum. ꝛ cum Barto. ibi tranſeunt omnes poſt eum, ſed Bartol. in l. fin. §. miſta. ff. de mu. ꝛ hono. determinat contrarium, vbi vult quod de iure communi onus deficientium nullus tenetur ſubire. alleg. text. in l. j. s. vt nullus ex vica. pro alien. vicar. deb. li. xj. Et reſpondet ad iſtam l. procedere, niſi alio modo eſſet expreſſum, lege municipali, quia illi legi vel conſuetudini ſtandum eſt, vt damnum ſuſtineat. Pro hoc etiam facit diſtinctio. Bartol. in l. ij. de apo. pub. lib. xj. de quo videas. ꝛ quod ibi ſcripſi. ꝛ vide per Ang. in d. §. actor. verſi. querit Bar. quod ſi aliquis de vniuerſitate. ꝛ vide Alex. in repe. l. ſepe. in prin. de re iudi.

LEX II.

SI QUIS. Poſſidens fundos ſteriles, et fertiles tributarios, ſi alienāt fertiles, et ob hoc efficitur non ſoluendo, tenetur ad tributa fer-
1 tilium, ꝛ ſterilium emptor. hoc dicit. † Et nota quod predia fertilia appellantur hic nerui prediorum ſterilium. Et eſt ratio, ſicut in corpore humano caro fertilis, ꝛ imbecillis conſeruatur per neruos, ita predia ſterilia conſeruantur per fertilia.

LEX III.

UBICUNQUE. Recipientes predia deſerta cū immunitate triennij, debent cauere idonee quod predia non relinquant cum damno Reipublice. hoc dicit. In text. ibi, Imperatorum. notanter dicit Imperatorum. vnde ille cui aſſignarentur predia deſerta abſque impetratione, non debet hac cautione grauari, quia ſatis eſt quod fuerint ipſo inuito illa predia ſibi aſſignata. In fin. gloſſ. vltim.
1 ¶ † Not. bene de hoc verbo, cautionis, vtrum intelligatur cum
a fideiuſſore[a] vel ſine, de verb. ſignific. l. ſancimus. ꝛ ibi per Cyn. et hic per And. de Barulo.

ADDITIO.

a ¶ Cum fideiuſſore vel ſine. Adde gloſſ. ꝛ iſtam in l. ſi mandato. §. ſi. ff. manda. ꝛ in l. caut. de ver. ſign. ꝛ in l. pretorie. in fin. ff. de pretor. ſtip. Bal. in l. ſancimus. in ij. op. s. de ver. ſign. ꝛ in aut. cui relictum. verſ. item not. quod idonea cautio. s. de indict. viduita. toll. Alex. in l. j. ff. qui ſat. cog. ꝛ Cardi. in cle. j. §. ꝛ quia. de pen. et per Oldra. conſi. lxviij.

LEX